

Николай Вавилов

**НЕКОРОНОВАНИТЕ КРАЛЕ
НА ЧЕРВЕН КИТАЙ**

*Клановете и политическите
групировки в КНР*

София, 2021

Преводът е направен по изданието:

Николай Николаевич Вавилов

Некоронованные короли красного Китая.

Кланы и политические группировки КНР

изд. „Концептуал“, 2019

(първо издание: „Карпе Дием“, 2016

„Катехон“ е импринт на издателство „Изток-Запад“.

© Николай Николаевич Вавилов, автор, 2021

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Владимир Игнатовски, превод, 2021

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2021

ISBN 978-619-01-0858-0

НИКОЛАЙ ВАВИЛОВ

НЕКОРОНОВАНИТЕ

КРАЛЕ

НА

ЧЕРВЕН КИТАЙ

**КЛАНОВЕТЕ И ПОЛИТИЧЕСКИТЕ
ГРУПИРОВКИ В КНР**

Превод от руски
Владимир Игнатовски

КАТЕХОН

Съдържание

<i>Предговор</i>	7
Биографията на новия лидер на Китай: Си Дзинпин	9
„Групата от Шаанси“ в Китайската комунистическа партия – наследниците на Цин Шъхуан	23
Диригентът на чистката в партията: Уан Цишан	37
Партията каза: трябва! Комсомолът отговори: не	57
На върха на властта: „Групата от Шанхай“ в китайската политика	127
Кланът на маршал Йе – господарите на Южен Китай	139
Пълководецът на войната Ли Дзуочън: от командир на ударна рота до главнокомандващ на ударните сухопътни сили	161
Шънджън: как ще завърши безкрайната война за най-перспективния мегаполис на Китай?	169
<i>Епилог</i>	183

„Групата от Шаанси“ В Китайската комунистическа партия – наследниците на Цин Шъхуан

ПОВЕЧЕТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ СА на мнение, че в съвременен Китай политическите групи се формират около определени етноси и да принадлежиш към тях е по-важно от това да си част от ведомствени, класови или каквито и да било други групи и колективи. По очевидни причини в Китай отричат съществуването на различни китайски етноси, които се различават като език, манталитет, начин на живот и по други етнически характеристики като народите в рамките на едно езиково семейство. | 23

Въпреки това във всяка китайска провинция се отделя и си създава идентичност най-малко една етническа група, която с разликите в езика и с роднинските си връзки се противопоставя на други етнически групи в общия китайски етнос хан. Новият лидер на Китай Си Дзинпин е издигнат и представлява политическата група от провинция Шаанси (陝西), която през последните години безпрецедентно засили позициите си в партияния и държавния апарат и в армията.

Си Дзинпин е син на Си Джунсюн, най-изтъкнатия регионален командир от времето на гражданската война в Северозападен Китай, роден в провинция Шаанси. Сплотената група от Шаанси в Постоянния комитет на Политбюро на ЦК на ККП и в правителството на Китай, която разчита на бивши генерали

от бившия военен окръг Ланджоу, формира гръбнака на групата във властта в Китай, на върха на която е Си Дзинпин.

Армията и групите в армията формират основата на всяка политическа власт в Китай. Като се започне със Синхайската революция, по време на която „пушките родиха властта“ на Националната партия на Китай (Гуоминдан), базата на политическата власт се е пренасяла от армейските групи в Гуандун в Южен Китай, след това при Мао Дзъдун и неговите наследници в провинциите Хунан и Хубей, после при Дън Сяопин в Съчуан и накрая се съсредоточи в ръцете на произлизащите от провинции Шаанси и Шандун. Впрочем и днес, както винаги е било, цивилната власт, властта на държавния и на партийния апарат е само отражение на баланса във властта на разполагащите със сила групи в страната.

В Постоянния комитет на Политбюро на комунистическа партия на Китай през 2012–2017 г. от седемте члена на този политически Олимп трима бяха свързани с провинция Шаанси: председателят на КНР Си Дзинпин, четвъртият член на Политбюро и ръководител на Народния политически консултативен съвет Ю Джъншън (俞正声), шестият член на Постоянния комитет на Политбюро и ръководител на Централната дисциплинарна комисия (органът, който отговаря за чистките в партията) Уан Цишан (王岐山). Смята се, че и тримата са издигнати от „групата от Шанхай“ и са оформили „железният триъгълник на групата от Шаанси“ вътре в по-голямата група. Въпреки че през 2017 г. новият състав на Постоянния комитет на Политбюро бе почти напълно променен, представителите на Шаанси в него се увеличиха.

В ръководството на армията от Шаанси са министърът на отбраната Чан Уанцюен (常万全), началник-щаба на НОАК Фан Фънхуей (房峰辉), началникът на Главното управление на въоръженията на НОАК Джан Йоуся* (张又侠), бившият политкомисар на флота Лиу Сяодзян (подал оставка в края

* През 2018 г. е повишен като заместник на Централния военен съвет, през 2017 г. ръководи преговорите с Президента на Руската Федерация Владимир Путин по време на посещение в Москва.

на 2014 г.). Според китайската преса в чужбина най-близки са отношенията на Си Дзинпин с Джан Йоуся. „Железният триъгълник“ в армията е основа на силовия блок на „Северо-западната група“, смятат го за един от трите основни центъра на китайската армия, редом с „групата от Дзинан“ (Шандун) и „Североизточната група“: поделенията по границите с Русия, Монголия и Северна Корея.

Към „групата от Шаанси“ е и членът на Политбюро Ли Джаншу* (栗战书), който придружава Си Дзинпин в повечето му пътувания в чужбина и отговаря за проблемите с Русия и Средна Азия. Той започва стремителното си издигане като кмет на столицата на Шаанси: Си'ан. Силната фигура в групата е ръководителят на Организационния отдел на ЦК, секретар на Секретариата на Централния комитет Джао Лъдзи (赵乐际)**, който отговаря за хилядите назначения в партията. Според непроверени извори бащата на Джао е бил близък със Си Джунсюн – бащата на Си Дзинпин. Наблюдателите отбелязват силния диалект от Шаанси на Джао, който понякога може да се усети и при главния „представител на Шаанси“ в държавата.

Ли Джаншу и Джао Лъдзи са довереници на Си Дзинпин и са най-вероятните кандидати от „групата на Си“ за новия състав на Постоянния комитет на Политбюро на 19 конгрес на Комунистическата партия през есента на 2017 г.***

Китайските изследователи се опитват да разширят състава на „групата от Шаанси“, като включват в нея члена на Политбюро и заместник-председател на китайския парламент, ръководителя на Общокитайската федерация на профсъюзите Ли Дзиенгуо (李建国), който през 1998–2007 г. ръководеше и Шаанси при „шанхайския“ генерален секретар Дзян Дзъмин.

* През 2017 г. става член на Постоянния комитет на Политбюро, а от 2018 г. е начело на китайския парламент: Общокитайското събрание на народните представители.

** От 2017 г. е член на Постоянния комитет на Политбюро, а от 2018 г. ръководи Централната дисциплинарна комисия на КНР.

*** Книгата излиза от печат през есента на 2016 г. През есента на 2018 г. Ли Джаншу и Джао Лъдзи бяха включени в новия състав на Постоянния комитет на Политбюро за 2017–2022 г.

Но Ли Дзиенгуо е от провинция Шандун, която и ръководи след като работил в Шаанси. В този случай, както и при Уан Цишан, а също и съпругата на Си Дзинпин Пън Лиюен и още много други, става дума за тясната връзка между групите от Шаанси и от Шандун. През 90-те години на миналия век представителите на Шандун са били 40% от висшето командване на НОАК.

С „Жълтата земя“ (黃土地) – така наричат непригодните за земеделска работа полустепи в Шаанси – са свързани и бившият заместник министър-председател Май Кай (马凯), израснал в провинция Шаанси; бившият заместник-ръководител на Отдел пропаганда в Централния комитет, редактор на „Гуанмин жъбао“ и „Жънмин жъбао“, а сега заместник-председател на Постоянния комитет на парламента Уан Чън (王晨); заместник-ръководителят на Партийната школа Хъ Итин (何毅亭).

Не е трудно да се досетим, че Си Дзинпин, хуманитарист с много силни комуникативни качества, е издигнат като най-представителна фигура, способна да намери общ език с представителите на другите групи. Баща му изиграва важна роля в неговата съдба, като урежда брака му с дъщерята на посланика във Великобритания Къ Хуа, който преди това е работил при него в Шаанси, а освен това е направил Си Дзинпин секретар на министъра на отбраната Гън Бяо, боен другар на Си Джунсюн от Гражданската война.

Си Джунсюн, Лиу Джъдан, Гао Ган, без какъвто и да било исторически патос, са символи на героизъм и патриотизъм по време на Гражданската война в Шаанси, истински водачи на партизанското движение и пример за подражание на съвременните воини и командири в Западната бойна зона, бившият военен окръг Ланджоу. Авторитетът на предците е база за уважението към сина на Си Джунсюн – Си Дзинпин – сред командирите и войниците в НОАК.

Днес 11 от 16-те членове на Централния военен съвет на КНР, висшия орган за управление на армията, или са от провинция Шаанси, или са командири, служили там през по-голямата част от военната си кариера. Другата трета от висшия команден състав в Китай са от провинция Шандун.

„Нашият КумаЙ“

Геополитическите и идеологическите принципи и стратегии са важен аспект и при изучаването на всяка военно-политическа групировка. Ако очевидната геополитическа стратегия на „групата от Шаанси“ е изграждането на сухопътния коридор в рамките на Икономическия пояс и Новия Път на коприната (丝绸之路经济带), който би завързал сухопътните транспортни възли на Европа и Азия в столицата на Шаанси Си'ан (西安), неин идеологически и политически модел е наследството на последния император на единен Китай: Цин Шъхуан (秦始皇), Иван Грозни е неговият аналог в руската история. Политическата система, към която групата е естествено близка по исторически причини, е школата легизъм или „фа дзя“ (法家) – строго управление на държавата въз основа на законите и неизбежност на наказанието, което я противопоставя на учението на Конфуций за управление, основано на нравствените норми.

До този момент групата от Шаанси не е представила сериозно историческо обосноваване на лидерската си позиция в Поднебесната под формата на някакви заслужаващи внимание трудове.

Новите четири тома на „Нашият Китай“ на Ли Лин (李零. 我们的中国), специалист по военна история и на управление то на Цин Шъхуан, се опитва да запълни тази липса. Трудът бе представен на широката публика на 6 юни 2016 г.

Ли Лин прави опит да ревизира политическото минало на Поднебесната, като свързва нейното сакрално и идеологическо начало с историята на империята Цин (秦), чиито център е бил в съвременен Шаанси, и която с меч и безпощадни закони е изковала от разпилените китайски държави и народи единната китайска империя: „В древността Поднебесната произлиза от Шаанси“ – тези думи увенчават историческото творение на Ли Лин, който намеква прозрачно за родната провинция на днешния ръководител на страната и за неговата политическа група.

Трудът на този историк бе представен през юни 2016 г. в централните университети в Пекин и Шанхай; бе широко ко-

ментиран в пресата – той вероятно отваря нова страница не толкова в историческата наука, колкото в съвременната идеология на наследниците на Цин Шъхуан.

В политическия елит на Китай оживено се спори кой модел за развитие на династиите от миналото трябва да се реализира в днешен Китай: „шанхайският път“ на океанската държава Мин (明朝) или военното управление на континенталната династия Цин (清朝)? Трябва ли да се придържат към „по-демократичните“ нравствени принципи за държавно управление на династията Хан (汉朝) или пък да се стигне до баланс на силите и до конфедерацията на китайските държави в рамките на модела на Трите царства (三国)? С публикуването на „Нашият Китай“ от „теракотената армия“ в древната гробница на Цин Шъхуан се чуха гласове в подкрепа на вътрешната политика и на геополитиката на съвременен Китай.

Сакралните извори на властта: ин-ян на вътрешната и външната политика

28 |

Външно четирите тома на Ли Лин имат историко-географски характер, но основна ос на неговото изследване не са етническите процеси на формиране на китайската нация, а нейните мистични основи: центровете на зараждане на единната държава и центровете на сила – свещените върхове и предели, с които императорите, изпълняващи ролята на върховни жреци, очертават свещените граници на Поднебесната и така определят йерархията на властта, а също и вътрешната и външната политика на страната.

Според Ли Лин центърът на мистичната власт в Китай, а това означава и на властта на императорите, е в Северозападен Китай, на границата между провинциите Шаанси, Шанси и Хънан, в окръг Шан (陕) в провинция Шаанси, чието име се превежда като земята „на запад от Шан“.

И „импулсът на властта“, довел до зараждане на китайската държава, е възникнал в планинския и полупустинен северозападен район на Китай, днешната провинция Шаанси, родината

на генералния секретар на Комунистическата партия на Китай Си Дзинпин.

Според този извод пространствата на съвременен и на древен Китай се наслагват върху картата на „Великия предел“ – „Тайдзи ту“ (太极图), в която пустинните и планинските райони на Северозападен и на Югозападен Китай са територията „ин“ – на тъмната сила, а гъсто населените райони в Китай са активната светла сила – „ян“. Граница на тази мистична география е например линията Айхун (瑛珲, провинция Хъйлундзян) и Тънчун (腾冲, провинция Юннан), която дели Китай на две части, като в едната живее само 4% от населението в страната.

Центърът за формиране на активната сила „ян“ е в районите Шаанси, от него започва в историята и в пространството движението в кръг. Трите държавни образувания – Ся, Шан-Ин и Западна Джоу – са на една географска ширина на север от Хуанхъ, но по според автора те се раждат от сили, които са дошли от Северозападен Китай.

Идеята за „Великото единство“ като основна идея за китайската държава

Нестабилните държавни образувания, които още не са се отъждествявали със „Срединната държава“, формират държавната идея на „Великото единство“ (大一统) в периода на династията Западна Джоу (西周), за която сменилата я династия Цин (秦) е била само „задния двор“. Ли Лин отъждествява принципите на днешното единство на петте основни нации в съвременен Китай (五族共和) с принципите за единството на Китай, въведени от Цин Шънхуан, първият император на единната Поднебесна, но вече с други мистични доводи: „Петте свещени планини взаимно си помагат“ (五岳共济).

Според Ли Лин, който изследва географията като историк, великият китайски революционер Сун Ятсен е възродил старите принципи на Цин Шънхуан, а не е изобретил нови методи за решаване на национални въпрос в Китай.

Според Ли Лин има доказателства, че съществува „извор на силата“, който се намира в планините на Шаанси и който формира единството на китайската нация, намира ги и в историята на Гражданската война на Китайската комунистическа партия, която започва победоносния си поход през Китай именно от базите в пещерите в планините на Йенан в Шаанси след десетилетия неуспешна война в Южен Китай.

Историческите аналогии позволяват на читателя да направи самостоятелни изводи за днешната „династия“ начело с генералния секретар Си Дзинпин. Без да посочва директна връзка между неговите исторически конструкции и днешен Китай, при представянето на своя труд авторът спомена участието в боевете по границите на района Гансу – Шаанси на Лиу Джъдан, съратник на бащата на Си Дзинпин, Си Джунсюн, и на заместник-председателя на КНР Гао Ган, като изтъкна прякото им участие във важния исторически процес на създаване на единен Китай.

Сакралните принципи на регионалната политика и на геополитиката

Според Ли Лин мистичното пространство на Китай е само част от голямото Евроазиатско пространство, в което Средна Азия и Близкият Изток, а също и Северна Евразия, имат ролята на пасивното, генериращо силата на тъмното и женско начало „ин“, докато основната маса на Китай представлява активната, действащата, формиращата мъжка сила „ян“. Това ново подреждане фиксира в идеологическото и дори в религиозното съзнание на политическия елит в Китай новата активна външна политическа доктрина на Китай.

В работата на Ли Лин западната доктрина на външна експанзия се противопоставя на китайската идея за активно привличане на народите „отвън“ към „централната държава“, доброволното им инкорпориране в тялото на „единния Китай“: „Да позволим на граничните народи да завиждат на успехите на Китай и да ни ревнуват за тях и да привличаме тези страни при нас.“